

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๒๕๖
วันที่ ๒๙ มี.ค. ๒๕๔๔ เวลา ๑๖.๐๒

ที่ คค ๐๑๐๐/๒๕๕

กระทรวงคมนาคม

324
รับที่ ๒๙ มี.ค. ๔๔
เวลา ๑๖.๓๐ น.

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๓๗/๔๔

๒๙ มีนาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขออนุมัติหลักการจัดทำโครงการการศึกษาความเป็นไปได้ในการขุดคลองกระเพื่อแก้ปัญหา
วิกฤติเศรษฐกิจ และสังคม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาความเป็นไปได้ในการขุดคลองกระเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ และ
สังคม

ตามที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ความตอนหนึ่งมีสาระสำคัญว่า วันนี้ประเทศไทยยังไม่พ้นจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ประเทศยังต้องได้รับการบริหารที่ทุ่มเทเป็นพิเศษ จะปล่อยให้การบริหารดำเนินไปเหมือนภาวะปกติไม่ได้ เพราะเศรษฐกิจของประเทศอาจถดถอยลงอีกจนยากที่จะเยียวยา (ความละเอียดตามทราบแล้วนั้น)

จากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ และสังคมที่ผ่านมา ได้มีประชาชน นักวิชาการอิสระ องค์การภาคีรัฐภาคเอกชน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนมาก เสนอแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวหลายหนทาง ปฏิบัติโดยเฉพะอย่างยิ่งโครงการขุดคลองเชื่อมสองฝั่งทะเลบริเวณพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ระหว่างมหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งเรียกกันว่า "คอคอกระ" หรือ "คลองกระ" จะเกิดเป็นเส้นทางใหม่ในการคมนาคมทางทะเลของโลก ที่เอื้อผลประโยชน์ในด้านการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ ให้ประชาชนจำนวนมาก เสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้มีเสถียรภาพ และมั่นคงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สมควรที่จะพิจารณาใช้เป็นโครงการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ และสังคมต่อไป

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว การศึกษาความเป็นไปได้ในการขุดคลองกระ เป็นสายงานที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคม ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา ได้มีนักวิชาการ และหน่วยงานต่างๆ ศึกษาความเป็นไปได้ขั้นต้น (Pre Feasibility Study) เท่านั้น ทำให้ผลสรุปที่ได้รับจากการศึกษายังไม่ครอบคลุมทุกด้านเป็นเหตุให้ประชาชน แสดงความคิดเห็นแตกต่างกัน กระทรวงคมนาคมจึงเห็นสมควรศึกษาความเป็นไปได้ขั้นสมบูรณ์ (Full Feasibility Study) ในการขุดคลองกระให้ครอบคลุมทุกสาขางานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ (Feasibility) ยอมรับได้ (Acceptability) และมีความเหมาะสม (Suitability) สามารถหาข้อสรุปนำไปสู่การตัดสินใจของประชาชน และรัฐบาลอย่างถูกต้องต่อไป

เพื่อ.....

เพื่อให้การศึกษาโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตรงตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลในการ
แก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ กระทรวงคมนาคมจึงจัดทำโครงการ"การศึกษาความเป็นไปได้ใน
การขุดคลองกระ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ และสังคม" (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) ทั้งนี้ในการ
ศึกษาโครงการดังกล่าว องค์การภาคเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ได้แสดงความจำนงร่วมทำการ
ศึกษา และจัดหาทุนสนับสนุนการศึกษาแบบให้เปล่า จนแล้วเสร็จโครงการ เช่น บริษัทโปรดักตีวดี
เมนเนจเม้นท์ จำกัด (ประเทศไทย) องค์การ Global Infrastructure Fund (GIF) Research Foundation
Japan (ประเทศญี่ปุ่น) องค์การ Indochina Development Agency (INDA) องค์การภาคเอกชนจาก
ประเทศอิหร่าน และสมาคมมิตรภาพจีน-ไทย เป็นต้น (รายละเอียดตามแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นาย วันมูหะมัดนอร์ มะทา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

โทร. ๒๔๒-๒๔๓๔ , ๒๔๓-๓๐๑๔

โทรสาร ๒๔๒-๔๐๗๖

ชื่อโครงการ : การศึกษาความเป็นไปได้ในการขุดคลองกระ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสังคม

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ สถานการณ์วิกฤติเศรษฐกิจและสังคม

ตามที่ ฯพณฯ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ นั้น ความบางตอนมีสาระสำคัญของสถานการณ์วิกฤติเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

วันนี้ประเทศไทย ยังไม่พ้นจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจประเทศยังต้องได้รับการบริหารที่ทุ่มเทเป็นพิเศษ จะปล่อยให้การบริหารดำเนินไปเหมือนภาวะปกติไม่ได้ เพราะเศรษฐกิจของประเทศอาจถดถอยลงอีก จนยากที่จะเยียวยา

ภารกิจเร่งด่วนและสำคัญยิ่งของรัฐบาล คือ การเร่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตของระบบเศรษฐกิจ การบริหาร สังคมและการเมือง โดยจะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันเหตุการณ์ โดยมีปัญหา ๒ ส่วน คือ

๑.๑.๑ วิกฤติการหดตัวของเศรษฐกิจ ที่กำลังก่อปัญหาทางสังคมให้กับประเทศ

๑.๑.๒ แก้ไขและปรับเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ให้กับระบบเศรษฐกิจ และสังคมไปสู่ความมีเสถียรภาพ และความมั่นคงอันความยั่งยืนของประเทศชาติ

๑.๒ โครงการสนับสนุนนโยบายการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสังคม

สืบเนื่องจากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ และสังคมที่ผ่านมา ได้มีประชาชน นักวิชาการอิสระ องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนมาก เสนอแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวหลายหนทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการขุดคลองเชื่อมสองฝั่งทะเลบริเวณพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งนิยมเรียกกันว่า "คอคออดกระ" หรือ "คลองกระ" จะ

เกิดเป็นเส้นทางใหม่ในการคมนาคมทางทะเลของโลก ที่เชื่อมผลประโยชน์ในด้านการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ ให้กับประชาชนจำนวนมาก เสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้มีเสถียรภาพและมั่นคงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สมควรที่จะพิจารณาใช้เป็นโครงการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

อนึ่ง สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่แล้ว โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาการชุดคอคอดกระ ในคณะกรรมการการทหาร สภาผู้แทนราษฎรพร้อมด้วย บริษัท โปรดักทีฟดีเมนเนจเมนท์ จำกัด และองค์กรเอกชน Global Infrastructure Fund (GIF) Research Foundation Japan แห่งประเทศญี่ปุ่น ร่วมทำการศึกษาและพิจารณาความเป็นไปได้ขั้นต้น (Pre Feasibility Study) ของโครงการชุดคอคอดกระ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ (รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมา)

๑.๒.๑ การชุดคลองกระเชื่อมสองฝั่งทะเล เป็นการสร้างองค์ประกอบสำคัญของสมุทธานุภาพ (SEA POWER) ให้เกิดขึ้นกับประเทศไทย กล่าวคือ “จะทำให้ประเทศไทยมีที่ตั้งอยู่บนเส้นทางเดินเรือของโลก” และกลายเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของโลก เกิดประโยชน์ทั้งยุทธศาสตร์ทางทหาร และยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจกับประเทศไทย

๑.๒.๒ โครงการชุดคลองกระเป็นโครงการพัฒนาพื้นฐานของประเทศขนาดใหญ่ (MEGA PROJECT) ที่มีความสมบูรณ์ทางเศรษฐกิจครบวงจร โดยเมื่อเกิดการลงทุนต่อโครงการแล้วประโยชน์ที่ได้รับในระยะสั้นคือ สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจต่อภาคอุตสาหกรรมการก่อสร้าง และการบริการได้ทันที จะสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ ให้คนไทยไม่ต่ำกว่า 3 ล้านคน ส่วนในระยะยาวจะได้รับประโยชน์ในด้านการคมนาคมทางทะเล ที่สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย ตลอดจนเกิดความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ระหว่างประเทศสร้างศักยภาพให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางคมนาคมทางทะเล และศูนย์กลางเศรษฐกิจแห่งภูมิภาค มีรายได้ทางตรงเป็นเงินตราต่างประเทศจากค่าการเดินเรือผ่านคลอง และมีรายได้ทางอ้อมจากภาษีอากรทุกชนิดตลอดจนการบริหารที่ดินบริเวณสองฝั่งคลอง

๑.๒.๓ การชุดคลองกระเป็นโครงการพัฒนาพื้นฐานของประเทศขนาดใหญ่ย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศวิทยา ตลอดจนการ

อพยพเคลื่อนย้ายประชากร ในระดับหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ดังนั้นต้องศึกษาและพิจารณาเลือกเส้นทางแนวคลองที่จะขุดให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดรวมทั้งต้องวางแผนฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่สูญเสียไปให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

ในสถานะการเกิดวิกฤติของประเทศดังกล่าวมาแล้วผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการคลองกระ นอกจากจะแก้ปัญหาได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวแล้วยังนำไปสู่การเสริมสร้างพลังอำนาจแห่งชาติให้แข็งแกร่งขึ้นทุกด้าน ขณะเดียวกันความสำคัญ of โครงการคลองกระอีกประการหนึ่งคือการเกิดศักยภาพสะสมระยะยาวในตัวเอง (Infrastructure Stock) สามารถเอื้ออำนวยผลประโยชน์ได้เป็นเวลานานกว่า ๑๐๐ ปี ทั้งนี้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ของโครงการฯ จะพัฒนาประเทศสู่ความเจริญรุ่งเรืองและมีเสถียรภาพอย่างยั่งยืน สมดังยุทธศาสตร์พระราชทานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ว่า “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง”

๒. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๒.๑ การศึกษาความเป็นไปได้ขั้นสมบูรณ์ (Full Feasibility Study) ของโครงการขุดคลองกระจะเป็นการยืนยันตามหลักวิชาการว่า โครงการขุดคลองกระมีความเป็นไปได้ (Feasibility) สามารถยอมรับได้ (Acceptability) และมีความเหมาะสม (Suitability) ซึ่งจะเป็นข้อมูลนำไปสู่การตัดสินใจของประชาชนและรัฐบาล เพื่อดำเนินการต่อไป

๒.๒ เพื่อพิจารณาและศึกษาผลประโยชน์และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับพลังอำนาจแห่งชาติทุกด้าน อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของความมั่นคงแห่งชาติ

๒.๓ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเลือกเส้นทางแนวคลอง วิศวกรรม การก่อสร้างคลองและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจการลงทุน และความคุ้มค่าในการลงทุน

๒.๕ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ด้านการรับฟังความคิดเห็นและการแสดงประชามติ หรือ ประชาพิจารณ์ (Public Hearing) จากประชาชน

๓. ขอบเขตการศึกษา

๓.๑ จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ขั้นสมบูรณ์ (Full Feasibility Study) ของโครงการชุดคลองกระโดยมีผู้แทนของส่วนราชการ ทุกกระทรวง ทบวง กรม นักวิชาการ ประชาชน และองค์กรพัฒนาภาคเอกชนร่วมเป็น คณะกรรมการทั้งนี้ให้คณะกรรมการดังกล่าวอยู่ภายใต้นโยบายและการกำกับดูแลของ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

๓.๒ การศึกษาความเป็นไปได้ขั้นสมบูรณ์ (Full Feasibility Study) ของโครงการชุดคลองกระ จะทำการศึกษาความเป็นไปได้ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการลงทุน และความคุ้มค่าในการลงทุน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม ด้านการสร้างงาน และด้านความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๓ ขอรับการสนับสนุนของค์กรภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ร่วมศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ฯ

๓.๔ นำเสนอผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการฯ เพื่อเป็นข้อมูลและ ทิศทาง ในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลต่อไป

๔. สมมติฐานการศึกษา

ข้อมูล และข้อเท็จจริงที่จะนำมาเป็นพื้นฐานประกอบการวิเคราะห์เบื้องต้น เกิด จากกิจกรรมต่างๆของ คลองสุเอซ คลองปานามา และคลองคิล ตลอดจนกิจกรรม บริเวณช่องแคบมะละกา โดยมีสมมติฐานขั้นต้น ดังนี้

๔.๑ การชุดคลองกระ จะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของโลกเกิดประโยชน์ต่อ ประเทศไทยทั้งยุทธศาสตร์ทางทหาร และยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ

๔.๒ ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากคลองกระ ขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือ ของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องบริเวณแนวคลอง และปากคลองทั้งสองด้าน

๔.๓ ความเป็นไปได้ในการพัฒนากิจกรรมต่างๆของคลองกระจะมีศักยภาพที่ดี กว่าคลองสุเอซ คลองปานามา และคลองคิล ขณะเดียวกันอาจจะมีผลใกล้เคียงกับ กิจกรรมบริเวณช่องแคบมะละกา

๕. วิธีดำเนินการศึกษา

๕.๑ รวบรวมและวิเคราะห์ผลการศึกษาความเป็นไปได้ขั้นต้น (Pre Feasibility Study) จากเอกสารของคณะกรรมการฯ สภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ และประชาชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ได้เคยทำการศึกษาไว้แล้ว ใช้เป็นข้อมูลต่อเนื่องเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ขั้นสมบูรณ์ต่อไป

๕.๒ ศึกษาโครงการโดยการแบ่งมอบกลุ่มงานให้กับคณะกรรมการชุดต่างๆ ตามความเหมาะสมตลอดจน จัดตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานศึกษารายละเอียดให้ครอบคลุมสาขางานทุกด้าน รวมทั้งติดต่อประสานงาน ขอรับการสนับสนุน การศึกษาแบบให้เปล่า จากภาคเอกชน ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศได้ตามความเหมาะสม

๕.๓ ศึกษาโดยการจัดประชุมสัมมนา ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ นักวิชาการ และ ประชาชน ที่สนใจโครงการชุดคลองกระ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านวิชาการ และ ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้อง ตามความเหมาะสม

๕.๔ ศึกษาภาคสนามโดยเดินทางไปศึกษา สังเกต และตรวจสอบสภาพ ข้อเท็จจริงของพื้นที่ภาคใต้ตามความเหมาะสม

๕.๕ จัดทำแบบสอบถาม และรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนจัดทำประชาคมติ หรือประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ

๖. ระยะเวลาในการศึกษา

๖.๑ การศึกษาความเป็นไปได้ขั้นสมบูรณ์ฯ ใช้เวลาประมาณ ๑ ปี ๖ เดือน

๖.๒ จัดทำประชาคมติหรือประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ให้เป็นไปตาม กฎหมายรัฐธรรมนูญ ใช้เวลาประมาณ ๖ เดือน

๗. งบประมาณดำเนินการ

๗.๑ เบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าที่พัก และค่ายานพาหนะของคณะกรรมการฯ เบิกจ่ายได้จากสำนักนายกรัฐมนตรีตามความจำเป็น

๗.๒ ค่าวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องช่วยประกอบการศึกษา พิจารณาใช้งบ ประมาณจากการสนับสนุนขององค์กรอื่นๆ

๔. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ ผลสรุปการศึกษาความเป็นไปได้ขั้นสมบูรณ์ (Full Feasibility Study) จะทำให้ทราบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทุกมิติ ถ้าปรากฏผลการศึกษาว่า โครงการฯ มีความเป็นไปได้ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ตลอดจนเชื้อผลประโยชน์ในการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสังคม จะทำให้ประชาชนและรัฐบาลมีข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัย นำไปตัดสินใจเป็นนโยบายของประเทศต่อไป ในทางตรงข้าม ถ้าผลการศึกษาฯ สรุปได้ว่า โครงการฯ มีความเป็นไปได้ไม่ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ประชาชนและรัฐบาล ก็ยุติโครงการฯ ดังกล่าวได้เลย

๔.๒ ประชาชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะมีส่วนร่วมในการพิจารณาและศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการฯ จากการประชาสัมพันธ์ การสัมมนา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การจัดทำประชามติและการจัดทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) โดยผลสรุปที่คณะกรรมการได้รับสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจของรัฐบาล ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
